

Skjemainformasjon

Skjema	Søknadsskjema for arkiv og museum 2013
Referanse	527534
Innsendt	15.10.2012 21:15:40

Opplysninger om søker

Søker	
Navn på organisasjonen	Sjøfartsnettverket v/ Norsk Maritimt Museum
Institusjonens leder	Espen Wæhle
Postadresse	Bygdøynesveien 37
Postnummer / Poststed	0286 Oslo
Tlf. til organisasjon	24114150
Prosjektets kontaktperson	Elisabeth Solvang Koren
Tlf. til kontaktperson	24114159
E-post til kontaktperson	elisabeth.s.koren@marmuseum.no
Nettside	http://www.marmuseum.no/
Org. Nr	981 518 284

Opplysninger om prosjektet

Prosjekt	
Søknaden gjelder	Fornyelse, nettverk og kompetanseutvikling
Tittel på prosjektet	Sjøfolks historie – liv og arbeid

Sammendrag av prosjektet

Det finnes i dag ingen sammenfattende historie om norske sjøfolk. Det vil sjøfartsnettverket gjøre noe med. I det forberedende arbeidet for et norsk historieverk om sjøfolkene i Norge gjennom tidene, vil sjøfartsnettverket arrangere en konferanse høsten 2013: "Sjøfolks historie – liv og arbeid". Det vil være deltakere fra museer, universiteter og andre relevante institusjoner. Det søkes om delfinansiering av konferansen med kr 137 000.

Prosjektbeskrivelse

Sjøfartsmuseene i Norge har i stor grad presentert skipene og rederne i sine utstillinger, og i mindre grad fokusert på sjøfolkene. Det til tross for den innsatsen sjøfolk har utført for norsk skipsfart. Som utgangspunkt for å sette større fokus på sjøfolkene, ønsker sjøfartsnettverket å arrangere en konferanse i Bergen, i oktober 2013.

Det overordnede målet med konferansen er å stimulere til forskning og kunnskapsutvikling om sjøfolks liv og historie. Det finnes ikke noe enhetlig verk over norske sjøfolks historie. Mangelen på kunnskap gjør formidlingen av sjøfolks historie vanskelig i museene, og lite tilgjengelig i samfunnet generelt.

Konferansen skal:

- Samle relevante forskningsmiljøer i norske museer, universiteter og høyskoler.
- Legge grunnlag for videre samarbeid om et større forskningsprosjekt, som skal munne ut i et historieverk om sjøfolks historie fra tidlige tider til i dag.
- Anspore til videre samarbeid for felles innsamlingsstrategier i museene for å belyse sjøfolks liv, arbeid og hverdag – i fortid og samtid.

Det legges opp til en faglig konferanse med deltakelse både fra universiteter, museer og andre forskningsinstitusjoner. Inviterte foredragsholdere vil presentere forskning vedrørende sjøfolks kår og stilling i det norske samfunnet, om handelsflåten som arbeidsplass og om utviklingen av sjømannsykket. Konferansen vil kunne bidra til å styrke eksisterende kontakt mellom sjøfartsmuseene og norske universitetsmiljøer, og videre bidra til å styrke forskningen ved museene. Et mål er at denne konferansen skal skape en plattform for fortsatt forpliktende samarbeid i forbindelse med arbeidet med historien om norske sjøfolk fra de eldste tider til i dag.

Norge har siden andre halvdel av 1800-tallet vært blant verdens største sjøfartsnasjoner, og i 1875 var det registrert over 60 000 norske sjøfolk i handelsflåten. Da arbeidet 4,3 % av Norges befolkning over 15 år innen sjøtransport. Antallet sjøfolk på norske skip har variert sterkt i takt med konjunkturer og endringer i skipsteknologi. I midten av 1960-årene lå tallet igjen på rundt 60 000, men på denne tid utgjorde utenlandske sjøfolk om lag 25 prosent av arbeidsstyrken i den norske handelsflåten. Likevel

De fleste nordmenn kjenner eller har noen i familien som har vært til sjøs, for kortere eller lengre tid, og i mange familier er tilknytningen til havet sterk og uttalt. Handelsflåten har vært en arbeidsplass i generasjoner. Med den betydningen skipsfarten har hatt og har for Norge, er det naturlig å anta at skipsfart og sjøliv ville sette sitt preg både på norsk kultur og på norsk historieskriving. Det er bare delvis tilfelle. Mens sjøfolkene har funnet en plass i norsk kultur, har historikere i liten grad berørt temaet.

Det savnes en sammenfattende historie om de norske sjøfolkene. Videre savnes gjenstander i museene som knytter seg til sjøfolks liv og arbeid. Også internasjonalt har sjøfolks eget liv fått liten plass i sjøfartshistoriske framstillinger og utstillinger, mens de tekniske og økonomiske perspektivene har fått råde. Dette er imidlertid i ferd med å endre seg. Men fornyelse av perspektivene er avhengig av kunnskap og interesse.

De aller fleste skipene i den norske handelsflåten i de siste 100-150 årene har sjelden eller aldri besøkt norsk havn. Den store majoriteten av norske sjøfolk har i arbeidssituasjonen befunnet seg langt borte fra Norge, og deres liv og hverdag har i stor grad vært ukjent og blitt delvis tåkelagt av myter og fordommer. Det er derfor viktig å frembringe ny kunnskap på dette felt.

Spørsmål omkring sjøfolks hygienivå, livsløp, familieforhold og kultur er i dag ubesvart i forskningslitteraturen. Hva skjedde med arbeidsledige sjøfolk i fremmede havner? Hva kjennetegnet supertankeren som arbeidsplass? Fra hvilke sosiale og geografiske områder ble sjøfolkene rekruttert, og hvordan utviklet forholdet mellom offiserer og det menige mannskapet seg gjennom tidene? Er det riktig som det har vært hevdet at mange ble sendt til sjøs for å skikke seg, og at enkelte fikk mulighet til å sone idømt straff på skip i den norske handelsflåten? Dette er noen av spørsmålene som skal belyses.

Det er enighet i sjøfartsnettverket om at sjøfolks liv og historie ikke har fått tilstrekkelig behandling i norske museer og forskningsmiljøer. Det gjelder sjøfolkene historie fra de eldste tider til i dag. Samtidig haster det med å få dokumentert arbeidslivet til sjøs i etterkrigsårene da kvinner og utenlandske sjøfolk for alvor kom inn i flåten. Hvordan artet f. eks. møtet med de mange krigsseilerne seg for de store gruppene av unge menn som gikk til sjøs?

Det er en klar prioritering i nettverket om at samarbeidet mellom museene i nettverket de følgende år skal legge vekt på sjøfolk, og at nettverkets aktiviteter skal konsentrere seg om dette. "Sjømannsprosjektet" er foreløpig i startgropen, men vi håper at konferansen i 2013 vil konsolidere aktivitetene og nettverket ytterligere.

Prosjektet vil i første omgang knytte sammen flere aktiviteter ved de forskjellige museene for å overføre kompetanse. Nettverkssamlingene er viktige arenaer der kunnskap overføres. Vi ønsker også mer direkte samarbeid i arbeidet med å forvalte sjøfolks historie, og har allerede begynt arbeidet med å utarbeide oversikter over eksisterende litteratur om sjøfolk, eksisterende arkiv som belyser sjøfolks liv og historie, og hva som finnes av gjenstander, bilder og dokumenter tilknyttet sjøfolkene i museene. Vi håper dette vil danne grunnlaget for felles innsamlingsplaner og ansvarsfordeling mellom museene.

Nettverksprosjektet er også en videreføring av Hvalfangstmuseet dokumentasjon av etterkrigstidens førstereisgutter på hvalfangst og i handelsflåten. Erfaringene herfra er lærerike for arbeidet på de andre museene i nettverket.

Videre har nettverket tatt på seg å skrive et illustrert hefte om sjøfolk i serien Fortellinger om Kyst-Norge, som utgis av Kystverket, Fiskeridirektoratet, Riksantikvaren og Kulturrådet. Hftet føres i pennen av Tore L. Nilsen ved Bergens Sjøfartsmuseum og Elisabeth S. Koren, Norsk Maritimt Museum. Det er planlagt utgitt primo 2013.

Det langsiktige målet er å stimulere til forskningsprosjektet om norske sjøfolk. Men for å gjennomføre et større forskningsprosjekt er nettverket avhengig av kontakter og finansiering utenfra. Konferansen i 2013 vil være et viktig steg på veien mot et stort forskningsbasert historieverk om sjøfolkene.

Konferansen

Konferansen vil gå over to dager. Den vil ha tre hovedbolker:

- Presentasjon av pågående forskning om sjøfolks historie
- Presentasjon av museenes arbeid med sjøfolks historie
- Diskusjon om videre forskningssamarbeid, der målet er et større historieverk, samt om museenes bidrag til dette.

Konferansen vil arrangeres av sjøfartsnettverket. Koordinator for nettverket, Elisabeth S. Koren er kontaktperson for konferansen. Programmet vil settes sammen av en arbeidsgruppe fra sjøfartsnettverket. Gruppen består av:

- Anne-Tove Austbø, konservator og prosjektleder ved Stavanger Maritime Museum / MUST
- Elisabeth S. Koren, ph.d., førstekonservator ved Norsk Maritimt Museum
- Tore N. Nilsen, førsteamanuensis og direktør ved Bergens Sjøfartsmuseum

Framdriftsplan

Framdriftsplan for hele prosjektperioden

Startdato 01.01.2013

Sluttdato 31.12.2013

Aktivitetplaner

Tittel	Fra dato	Til dato
Planleggingsmøte arbeidsgruppe	15.01.2013	15.01.2013
Konferansen, ultimo oktober 2013		

Andre opplysninger / kommentarer om framdrift- / aktivitetsplan.

Endelig dato for konferansen er ikke satt, men vil bli fastsatt i januar. Konferansen vil vare to dager.

Samarbeidspartnere

Har du en samarbeidspartner? Nei

Prosjektbudsjett

Prosjekt

Ettårig eller flerårig prosjekt? Ettårig

BUDSJETT FOR FØRSTE ÅR

Utgifter

Hva	Beskrivelse	Sum
Personalkostnader (lønn/overhead)	2 månedverk i forberedelse og arrangement	kr 144 000,00
Varer/utstyr		kr 0,00
Tjenester kjøpt av andre		kr 0,00
Andre utgifter (spesifiser)	Reise for 10 foredragsholdere 10 x 4000	kr 40 000,00
	Planleggingsmøte januar, reise for fire t/r Bergen	kr 10 000,00
	Reise for fire arrangører t/r Bergen 4x 2500	kr 10 000,00
	Overnatting for 10 foredragsholdere og fem arrangører	kr 22 500,00
	Konferanselokale og lunsj 2 dager for 50 deltagere	kr 59 500,00
	Middag 50 x 600	kr 30 000,00
Totale utgifter		kr 316 000,00

Inntekter

Beskrivelse	Tilskudd bekreftet?	Sum
<u>Søknadssum Norsk kulturråd</u>		<u>kr 137 000,00</u>
Konferanseavgift , 35 deltagere (inkludert middag)	Ja	kr 35 000,00
Egenfinansiering av personalkostnader	Ja	kr 144 000,00
Totale inntekter		kr 316 000,00

Kommentar til budsjett neste år

Vi regner med ca 50 deltagere på konferansen. Av disse vil ti være spesielt inviterte foredragsholdere, som vil få reise, opphold og deltagelse dekket. I budsjettet er det tatt høyde for at noen av foredragsholderne vil reise fra utlandet. Også deltagelse, reise og opphold for arrangørene i arbeidsgruppa vil dekkes. Øvrige deltagere dekker selv reise, opphold og konferanseavgift. Konferanseavgiften inkluderer lunsj to dager, samt middag. Avgiften er satt lavt, siden det er en viktig målsetning å samle flest mulig av relevante forskere og fagpersoner.

Vedlegg

Ingen vedlegg lastet opp